

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

Az elemi iskolák államosításának veszedelme.

A liberális államoknak világszerte egyik legfőbb törekvésök a hitvallásos iskoláknak államosítása, más szóval az iskolai belső élet vezetésének, irányításának az állam kezébe kerítése.

Ez a törekvés mutatkozik nálunk is. A miniszter pár évvel ezelőtt az egész kormány nevében kijelenté ugyan, hogy „a jelen kabinet az államosítást, mint kizárólagos szervezési elvet nem fogadhatja el (bizonyára csak egyelőre, pénzügyi okokból); ellenben a fokozatos államosítási rendszer hive, sőt ennek nagyobb mértékben való keresztülvitelét is szükségesnek tartja” — s ezt a „nagyobb mértékét” tapasztaljuk is, kivált az utóbbi időkben.

Erre céloz a kormány minden intézkedése az iskola-ügy terén.

Ezért államosítja mindenekelőtt országwide, a hol lehet, előbb különösen a városi elemi iskolákat. Ezért köti az állam anyagi támogatását, a hitfelekezetek jogainak feladásához, holott az iskola feltétlen támogatása az állam jogvédő és közjé előmozdító céljából következő első rendű feladata volna. Ezért emeli szünte-

len a külső és belső követelmények mértékét, melyek folyton új anyagi áldozatot rónak a felekezetekre, — hogy nem lévén képesek saját erejükből megfelelni e követelményeknek, kénytelenek legyenek állami támogatást kérni és ezen a réven az iskola belső életében az állam részére jogokat feladni.

És a kath. iskolákra nézve azért is nagy a veszedelem, mivel nem lévén autonómiánk, nincsen olyan elég hatalmas szervezetünk, a mely az államosítás veszedelmével szemben résen álljon, iskoláink vezetésének országos szervezetet adjon; védelmüket országosan intézze. Az egyházfők védik ugyan a saját iskoláikat egyenkint, a hol államosítás veszedelmében forognak, föl is emelik többen tiltakozó szavukat, de mit ér ez a távolról, közvetve előkészített államosítás jól meggondolt tervei és intézkedéseivel szemben.

Pedig az iskolák államosításának megakadályozása annyira életkérdése minden hitvallásnak, hogy az utókor, a mely — Isten ne engedje — tapasztalni fogná az állami iskolák hitközönyös, sőt vallástalan szellemének káros hatását, méltán vádolhatja vétkes tétlenségről a jelen nemzedéket, ha az egyház legfontosabb védő

bástyáit minden komoly küzdelem nélkül engedné át az ellenségnek.

Azt mondjuk az: *ellenségnek.*

Mert az állami iskola felekezeten iskola, miként felekezeten maga a liberális állam is. A felekezeten iskola pedig, még ha pár órában kötelezőleg tanítja is a vallást — miként ezt az iskolákért vívott küzdelemben Rauscher biboros is kifejtette és a valláshoz hű minden öntudatos férfi vallja — vallástalan iskola. A vallástalan iskola pedig... *ime ez az ellenség.*

Nem szükséges ennek igazolására felsorolnunk az érveket s tapasztalat által nyújtott számtalan példákat.

Elég megemlítenünk azt, hogy az egyház megfosztása saját iskoláitól, más szóval, az államosítás, mindenütt egyház- vagy vallásellenes korszakokból, kormányoktól és egyénektől indult ki.

Hiszen eléggé emlékezetes Bismarcknak mondása, a ki midőn az egyház nyílt üldözését, az u. n. kulturharcot, kénytelen volt beszüntetni, e jellemző nyilatkozatot tette: „A többit majd elvégzik az iskolák.”

Engedjétek át csak nekünk az iskolákat — mondá a liberális Altenstein bajor miniszter — a ti hierarchiai intézményeiteket szívesen meghagyjuk nektek.

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

A talmi-nagybácsi.

Vasárnap délután nagybúsan sétáltam a Saint Michel bulváron.

(Régi szokásom estéimet vasárnap a párisi diáknyegyedben tölteni. Ilyenkor szomorú képet vágok, s ha azt kérdik, mi bajom, azzal válaszolok, hogy az ifjuságomat tenetik.)

Fel és alá jártam tehát a bulváron, midőn hirtelen egy gimnazista szólott meg, diáksapkájával kezében s mosolylyal — egy kissé zavart mosolylyal az ajkán:

— Bocsánat uram, nem volna oly jó, ha ez nem okoz önnek valami kellemetlenséget, egy nagy szívességet tenni velem?

— Ezer örömmel, ha ez a vállalkozás módomban áll. Miben lehetek segítségére?

— Egész röviden abban, hogy elkísér engem a Sz. Lajos gimnáziumba. Én elmulasztottam az órát, melyben meg kellett volna jelennem és most kíséret nélkül nem szabad visszatérnem az intézetbe. A felügyelő előtt ön elbucszik tőlem,

szívélyes Isten hozzádot mond, mintha ön nagybácsi volna.

— De mért éppen engem választ ki e célra fiatal barátom?

— Mert önnek éppen olyan méltóságteljes és komoly fellépése van.

Egyáltalában nem vagyok büszke, de ilyen felelet hízeleg egy kicsit az embernek, az tagadhatatlan.

Indultunk, a kis tintanyaló, meg én. A diák örvendezve, én meg méltóságteljesen.

A társalgó szobában a felügyelő előtt, ki a diákok visszatérését ellenőrzi, én hatványozott komolysággal léptem fel.

— Isten veled kis öcsém!

— Isten önnel kedves bácsi!

— Légy szorgalmas és úgy viseld magad, hogy a jövő vasárnap el ne ázzon a kimenőd.

Ebben a pillanatban egy ördögi gondolat cikázott át agyamon. A kis diáknak mellényén egy pompásan ragyogó aranyláncot vettem észre.

— Hogyan, mondám én, te az órát az intézetbe hozod? Nem tudod, hogy a régi Rómában minden iskola bejáratánál egy megbízott állt, a kinek kötelessége volt elszedni a tanulóktól a homokórákat vagy clepsydrákat, melyeket tógájuk

alatt elrejtettek. Epen azért *scholarius motozatornak* hívták. Már Sallustius mondotta azon időben: *Chronometrum iuvenibus discipulis procurat distractiones.* Add ide az órát.

— De bácsi...

— Nem, add ide az órát, ha mondom!

A felügyelő közbelép:

— Adja át az óráját a bácsijának, az intézetben ugy sincsen szüksége reá. Minden osztályban van óra; különben is csepengetnek minden órában. Hiába elvonja a figyelmét a tanulástól.

A papiros galuskán hizlalt kosztos véres veriteket kezdett izzadni. Nem tudta, hogy vajjon tiltakozzék-e a talmi-bácsi ellen vagy pedig leálcazzon a felügyelő előtt. Órája, vagy házi reputációja forgott kockán.

Végre megszántam a szegénynek kinos vergődését, hiszen ugyis csak ráijeszteni akartam, s megnyugodtam abba, hogy tartsa meg az óráját.

De tudom, Istenem, ha még egyszer ilyen talmi-bácsira lesz szüksége, hát én leszek az ntolsó, akihez fordul.

Franciából: X.

Ha a kath. szellem kialudt a nép szívében, akkor a hierarchia magától dül össze.

A szabadkőművesség az egész világon nyíltan főszközének hirdeti az állami felekezeten iskolát az egyház elleni harcban. A belga szabadkőművességnek 1856. jun. 24-iki gyűlése a többi között a következő határozatot hozta:

1. A titokban szövetséget kötött páholyok akciójának állandó tárgyai legyenek a politikai és vallási kérdések. 2. Az egymásközi és a külföldi titkos társaságokkal való viszonyukban a páholyoknak úgy kell szervezve lenniök, hogy a megkötött szerződések szerint egyetlen impulzust kövessenek. A fő napikérdések pedig a következők: Népművelés, közoktatás stb. A népművelésnek és iskoláknak szervezőtökből az államtól kell függni: az államnak azonban a mi céljainkra kell szolgálni és a mi titkos befolyásunk alatt állani. (A. Neut, La Franc-Maçonnerie. Gana. 1866. I. p. 298.)

Ilyen szellemű kormányférfiak alatt ültek a törekvés szomorú diadalát Németországban, Franciaországban, Svájcban, Belgiumban, Olaszországban. S bár mindenütt a tömegnek tetsző ürügyeket hangoztattak az államosítás mellett: az állam, a közművelődés, a nemzeti egységet, a hazafias érdeket, anyagi stb. szempontot; de a be nem vallott végső cél az intézők előtt mindenütt a kath. egyház s a válás gyengítése, ha lehetne, megsemmisítése volt.

Rövidlátók azok, a kik hisznek és felülnek a hangzatos szövegeknek s föl nem ismerik a valódi célt.

Azért a kath. egyház minden országban, a hol iskoláit elvették, felekezettelé tette az állam, óriási áldozattal új iskolákat állított fel azokkal szemben — sőt a Fuldában összegyűlt német püspöki kar elhatározta, hogy szükség esetén a templomok kincseit is e célra fordítja, a kath.

szülők pedig, a kik csakhamar belátták a felekezeten iskolák veszedelmeit, nem riadtak vissza semmi áldozattól s tömegesen küldték gyermekeiket az új kath. iskolákba s az államiak — mint az Franciaországban is történt, hisz ép ezért üldözi ki a szerzeteseket — képtelenek voltak velök kiállani a versenyt.

Kövessünk el tehát mi is minden lehetőt, még pedig mielőbb e nagy veszedelem elhárítására, míg nem késő. Országosan szervezzük a védelmet. Szószékéről, kath. körökben ez legyen egyik fő tárgya szónoklatainknak, felolvasásainknak, hogy felvilágosítsuk a veszedelmet alig sejtő, s a tanításra és nevelésre vonatkozó elidegeníthetetlen lényeges jogait és kötelességeit alig ismerő népet, családokat és egyeseket. Mindenek fölött pedig a kath. iskolák fentartói és vezetői drága kincsként őrizzék az egyház lényegesen kiegészítő részét, az iskolát s ha kell, a tan szabadság alapján, bármely áldozattal kath. iskolákat állítsanak a felekezeten és így vallástalan iskolákkal szemben.

Ezt köti szívünkre az egyház feje, Krisztus helytartója, XIII. Leo is, aki midőn 1887-ben az amerikai Luisiana püspöke őt meglátogatta, e szavakat intézte hozzá: «Kedves fiam, kövess el mindent, hogy gyermekeinknek kath. iskolát állíts. Az iskola ugyanis az a csatatér, a hol a nagy kérdés eldől, vajjon a társadalom keresztény marad-e vagy sem. Az emberi társadalomból ugyan soha sem fog kihálni a kereszténység, mert Krisztus megígérte, hogy soha sem hagyja el egyházát. Ámde, ha e társadalomnak egy része megszűnik kath. iskolákat alapítani és fentartani, kikerülhetetlenül bekövetkezik elpártolása a kereszténységtől. Az iskola-kérdés tehát a kereszténységre nézve az emberi társadalom egyes részeiben élet-halál kérdése».

Szociális kurzusok.

Itt a nagy szünidő, a nyugalom és pihenés ideje, a ki csak szeret, módját ejtheti, nem pihen, hanem utazik.

Hála Istennek már nálunk is fogyó felben van azon intelligens elemek száma, kik a szünidőt a nirvánázás és boldog semmittevés napjainak tartották.

A praktikus és szellemi életet élő emberre nézve e szünidő pihenés mellett az ismeretgyűjtésnek és gyarapításnak legkedvesebb ideje; nincs ma oly intelligens ember, a ki ilyenkor egy-két hétre terjedő tanulmányutat nem tehetne; áll ez első sorban a fiatal papokra és tanítóokra nézve, kiknek első sorban kötelességük a népet nevelni, szociális bajaiban támogatni, a kultúrában emelni s a hazai rögöt vele megszerettetni.

Századunknak legégetőbb s legproblematisabb feladata a kenyérgyártás megolása. Tagadhatlan tény, hogy a világ forgásának tengelye mindig a „Miatyánk” ezen kérése volt: „mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma” és a századok és a korok másképp és másképp értelmezték. Másképp értette meg a mindennapi kenyér kérdését a pogány ó-kor, másképp a ker. középkor, másképp a reformáció és másképp modern századunk. E kérdésnek taglalásába, fejtegetésébe bocsátkoztak a legnagyobb lángelmék, sz. Ágoston, sz. Tamás, stb., az összes reformátorok s magyarázatukon meglátszik koruknak bélyege. Fölfogásuk hol ideálisabb, hol realisabb és materialista. Korunk a materializmus vizein halad s ezért e tért nem szabad figyelmen kívül hagynunk.

Ha valakitől, úgy első sorban a paptól elvárjuk, hogy ismerje korát és annak szükségleteit. A szeminaryumi négy esztendő igen kevés arra, hogy a növendék a hit, a bölcsészet, a történet, a pedagógia és a szociológia összes tudományába mély betekintést nyerjen. Maga az élet a legjobb iskola azok részére, kik bezárván a tankönyvet, nem azt mondották: no „hála Istennek, többé már nem tanulok”, hanem általános műveltséggel bírván, a tudományok részleteibe is be akarok hatolni.

A szociológia nem kizárólagos katedrai bölcsesség, melyet egyszerűen órára beosztott előadásokból lehet elsajátítani; ahhoz első sorban sokoldalú tanulmány, másodsorban pedig melegen érző szív kell. Ki e kétfő nélkül fog a munkához, annak munkája sikertelen lesz.

Szociológiai ismereteink gyarapítása céljából igen célszerűen fel lehet használni a szün-

Egy öreg annámi hittérítő.

Pierre Lotti.

Ott, a messze Kelet szerencsétlen országában, míg körülöttünk mindenütt dühöngött a háború, a mi hajónk — egy erős páncélos hajó — hetek óta vesztegelt a tengerpart öbleben, zár-állomásán.

A szomszédos vidékkel, amelyen haragos zöld erdőkkel koszorúzott hegyek váltakoztak bársonysima rizsterületekkel, alig közlekedtünk. A falvak lakói ellenséges érzeléssel, vagy legalább is bizalmatlansággal voltak irányunkban. A hőség rekkenő volt, szinte tűrhetetlen.

Egy reggel, midőn órségen voltam, az alkormányos jelenti:

— Kapitány úr, egy kis csónakot látok; az öböl mélyéből jön, mintha felénk közeledne.

— Ah! Hát van mitől tartani?

Mielőtt felelt volna, tévovázva nézett a távcsövébe.

— Van bizony, kapitány úr... valami bonz-féle kínából; hátul valaki ül.

Lassan, csendesesen közeledett felénk a kis csónak a mozdulatlan vizen. Egy sárgaarú, fe-

keté ruhába öltözött fiatal leány, alva evett. Kivüle a csónakban egy egyenruhát, főveget, pápaszemet viselő szakállas, európainak látszó férfi volt.

Hajónkhoz érvén, a fedelzetre lépett. Franciaül köszöntött; felénk beszélt; majd hogy törte a nyelvet:

— Én hittérítő vagyok. Lotharingiából származom, de már 30 esztendeje, hogy egy innen 6 órányira fekvő faluban lakom; azon a földön, a hol mindenki megkeresztelkedik. — Beszélni szeretnék a parancsnokkal, hogy tőle segítséget kérjek. A lazadók már fenyegetnek. Valamennyi hívünket fel fogják koncolni, ha nem jönnek ideje korán segítségünkre.

Fájdalom, a parancsnok kénytelen volt megtagadni a segítséget. Valamennyi fegyveresünket — mondá — elküldöttem más vidékre; nekünk csak annyi matrózunk van, a mennyi a hajó megőrzésére szükséges. Igazán mi semmit sem tehetünk a szegény keresztényekért. Saját sorukra kell őket hagynunk.

Eljött a rekkenő déli óra. Mindenkin bágyadság vett erőt. A kis csónak a fiatal leányval visszament, a hittérítő pedig nálunk maradt. Csendes volt, nem panaszkodott.

Nem látszott valami nagyon szellemesnek a reggeli alatt. Csak akkor élénkült fel, amidőn kávé után megjelentek a cigaretták. Francia dohányt kért, hogy megtömhesse a pipáját. Azután bocsánatot kért, hogy el elszendereg. El is szundikált.

Atyám! — így szóltam — egy szobát készítettetek magának. Magától értetődik, hogy a mi vendégünk marad mindaddig, a míg nem telepedhetünk le biztos helyre.

Mintha nem értette volna a dolgot.

— De... bevárom az est beálltát, hogy magamnak csónakot kérjek s visszavittem magam a partra.

— A partra? ... S mit csinálna maga a parton?

— Visszatérek a falumba — felelé higgadt nyugalommal. — En nem alhatom itt... Érti?... Hátha éjszaka megtámadják nyájamat.

Előttünk ez a közönségesnek látszó ember percről-percre nőtt. Néma csodálattal vettük őt körül.

— Hiszen támadás esetén Ön volna a legtöbb veszélynek kitéve, atyám.

— Ez bizony nagyon valószínű — válaszolt nyugodtan, mint egy ó kori vértanú.

időt és pedig akkép, hogy utazásomban tanulmányozom a modern szociális intézményeket és részt veszek az akár külföldön, akár itthon megtartott szociológiai kongresszusokon.

Csak helyeselni tudom az orsz. ker. szövetkezeti központnak azt az intézkedését, hogy az egyes vidékeken ilyen kurzusokat és kongresszusokat rendez. Helyeslem a decentralizációt, hiszen minden vidéknek mások a viszonyai, mások az igényei.

Ilyen szociális kurzusokat lehetne rendezni nálunk is Nyitramegyében, lehetne a kiszípolozott Trecsén megyében is, még pedig egy-két kerület vagy járás bevonásával. Várjuk be az uttörőket, várjuk a kezdeményezőket. Ne várjunk oda, ne hívjunk oda mindenkit, csak azokat, kikben megvan a jóakarát, a szándék és munkaképvesség, mert különben a kongresszus vége lesz egy nagy áldomás és a borral együtt a jó szándék és a jóakarát elpárolog a fejből. Dr. O.

Felhívás.

Lapunk szakavatott munkatársának fenti ismertető és lelkesítő cikke után örömmel közöljük a Kath. Egyesületek országos Szövetségének felhívását a Második Keresztény-Szociális kurzuson való megjelenés tárgyában, melyen különösen a kath. tanítók annál nagyobb számban vehetnek részt, mert a kurzus ideje alatt ingyen lakásban és ellátásban fognak részesülni. A felszólítás a következő:

A szociális kérdés minden oldalú tanulmányozása, a szociális tevékenység elméleti és gyakorlati megismerése: egyik legelső kötelessége napjainkban mindazoknak, kik a nép között élnek, a nép vezetésére, irányítására és védelmezésére hivatva.

Ezen kötelesség megkönnyítését célozzák a keresztény szociális kurzusok, melyeken a szociális tevékenység legfontosabb ágazatai kerülnek kiváló szakértői előadása mellett megbeszélés, megvitatás alá.

A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége 1901-ben rendezte az első ilyen keresztény-szociális kurzust hazánkban: s folyó évi augusztus hó 17., 18. és 19. napjain folyja megtartani a Második Keresztény-Szociális kurzust Budapesten.

Ezen a kurzuson hazánk kiváló keresztény-szociológusai s a keresztény-szociális tevékenység legjelesebb munkásai fognak előadásokat tartani, különösen súlyt helyezve a gyakorlatra, az életben megvalósítandó tevékenységre s alkalmat fognak nyújtani az egyes kérdések legszelesebb körü megbeszélésére.

Tíz keresztény állt a tengerparton, azzal a szándékkal, hogy éjjel visszatérnek a faluba.

Kérve-kértük az atyát, hogy maradjon. Mindez azonban hiába volt. Makacsul, rendíthetetlenül megmaradt határozata mellett.

— Én voltam az, a ki őket megtérttettem. És most azt akarják, hogy midőn hitük miatt üldözik, én elhagyjam őket?! Ők az én gyermekeim! Legyen meg Isten akarata!

A parancsnok erre mely meghatottság között csónakot rendelt, mely visszavigye őt a partra.

Mindnyájunkkal kezét szorított az elinduláskor. Egy levelet bízott reánk azzal a kéréssel, hogy egy Lorrainban élő öreg rokonának adjuk át. Mi még egyszer megkínáltuk a francia dohánnyal, azután útnak indult.

Mialatt a nap lenyugodott, mi csendes néztünk utána. Magatartása egy apostoléra emlékeztetett, aki szörnyü vértanú-halál felé közeleg Lassan eltűnt szemünk előtt. Mi történt vele? Nem tudjuk, s nem is tudtuk meg soha.

Franciából fordította: Janits Margit.

A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége bizton reményli tehát, hogy mindazok, kik a szociális kérdés iránt érdeklődnek és különösen a nép vezetői, papok és világiak, a tanító urak s a nővédek-papság nagy számmal fognak részt venni a Második Keresztény Szociális kurzuson.

A részletes program legközelebb fog kiadatni.

Jelentkezések a Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetségének irodájába (Budapest, IV., Molnár-utca 11.) küldendők.

Budapest, 1903. június 15.

iff. Zichy János gróf, elnök, Giesswein Sándor dr. a szociális szakoszt. előadója, Gyürky Ödön titkár.

Levelezés.

Nagy-Bélic, 1903. júl. 9.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Alulírott miként a múlt évben, úgy ez évben is többlek számára megreklamáltam a központi választmányhoz a választói jogosultságot. De mekkora a különbség a központi választmányok a múlt és az ez évben hozott végzései között. A múlt évben ugyanis az összeíró-bizottság a nagybélci körjegyzőségekhez tartozó községekben többeknek a szavazatát elvetette azon ürügy alatt, hogy az illetők nem magyar honosok. Én annak dacára, hogy községi bizonyítvánnyal igazoltam, hogy az illetők 40-50 év óta Magyarországon állandóan laknak, eddig állandóan szavazati joguk volt, a központi választmány mégis elutasított és ezt oly értelmetlen végzessel tudatta velem, hogy abból semmit sem értem.

A végzés a „Nyitramegyei Szemle”-ben is közölve volt, és a hol csak olvasták, mindenütt megbotránkoztak rajta, nemcsak azért, mert a végzés nyílt arcucsapása volt a nagy hanggal hirdetett jog, törvény és igazságnak, hanem azért is, mert oly értelmetlen volt, hogy a m. tud. Akadémia sem tudta volna megmondani, hogy tulajdonképen mit is akart a választmány mondani, a midőn végzését meghozta.

Az összeíró bizottság ez évben ismét kihagyta azokat, a kik az ő bölcsességük szerint nem magyar honosok. Én azon hiszemben, hogy sziszifusi munkát végzek ugyan, de ismét megreklamáltam szavazatukat.

És mi történt? Szemeimnek nem akartam hinni, amidőn a végzésben azt olvastam, hogy a honosság-hiány miatt kifogásoltaknak odaitelik a szavazatot. Igaz ugyan, hogy én Nagy-Bélic, Szakcsán, Nyitra-Nadas és Szakacsány-Hradistyéből 17 szavazatot reklamáltam, a központi választmány ebből csak 7-nek rendelte el a jegyzékbe való felvételét, a többiek felvételét elutasította, de én mégis nagyon meg vagyok elégedve az eredménynyel és pedig azért, mert ebben a méltányosságot látom és nem azt a durva és nyers Bánffy-féle erőszakot, a mely minden, a szavazatok számát szaporítani akaró reklamálást saját szerű indokollással visszautasított. Itt megjegyzem, hogy az ez évben visszautasított 10 szavazatot azért nem fogadták el, mert a felebezés -- beismerem -- nem volt eléggé okmányokkal felszerelve.

De ha a központi választmány nál már predominál a jog, törvény és igazság érzete és a szavazatot odaitéli a reklamáltaknak, ha az igazolva van, vajjon miért nem utasítja szigorúan az eddig jegyzőkből alakult összeíró bizottságokat, a melyek speciális elvezetellel irtották a szavazatokat, hogy igazságosan járjanak el.

Igy a központi választmány is meg volna mentve attól a munkától, a mely a tömeges reklamálással járn szokott. Lám, ha az összeíró bizottságokba ellenzéki férfiak is volnának beválasztva, oly összeírás képzelhetetlen volna, a mely

a szavazatra jogosultakat tömegesen kihagyja. — Ezeket azon szándékkal közöltem a nyilvánosság-gal, hogy az ellenzék ne mondják, hiába felebbezek a központi választmányhoz, úgy se veszi figyelembe felebbezésemet. Az én esetem igazolja, hogy most már igenis figyelembe veszi. Adja Isten, hogy jövőben ezen nézetünkben ne csalódjunk. r. l.

Ujdonságok.

A pápa betegsége. Aggodalmas szívvel vesszük a szomorú híreket Rómából: A szentatya súlyosan beteg. A 93 éves aggastyán testi ereje megtörött; lelke az örökkévalóság honába, mennyei Atyja ölébe vágyik. Halál-sejteleme vesz rajta erőt; bucsuzik környezetétől: Szerettelek valamennyieteket, de már fáradt vagyok és örömmel bucsuzom el a világtól... Ez az én utolsó áldásom... A leáldozni készülő nap, miután áldásaival elárasztotta a földet, biborveresre festi az eget, hogy szépségét egész teljességében élvezhessük. XIII. Leo haláltusája is egy fényes pálya szép befejezése. Lelki nagysága most látszik meg egész valójában. Szavával és példájával tanít még utolsó óráiban is. A fájdalom nem sujtja le szívét, hanem fölemeli Ahhoz, kiben élünk, mozgunk és vagyunk, ki örök életet oszt s a kit a keresztények millióival mi is arra kérünk: segítő szent kegyelmével támogassa Leót és oltalmazza az egyházat.

Személyi hírek. Dr. Dodek János kisközéleti igazgató lapunk felbő szerkesztője társaságában mintegy 12 nap körütra indult a nagy magyar Alföldre. — Dr. Kovács Pál orsz. képviselő, ma, szombaton júl. 11-én Nyitrára érkezett. — Dr. Kramolin Viktor vármegyénk főispánja múlt vasárnap érkezett Zsámbokrétre, hogy a járást megvizsgálja; onnan kedden tért haza, szerdán családjá után utazott el Mador-Sandra. — Roch Gyula kezesrendi tanár résztvett a Középiskolai Tanárok Egyesületének közgyűlésén, mely ez idén Tátrafüreden tartott.

Uj kanonok. Biztos forrásból értesülünk, hogy ő Felsége Szecsányi Vilmos urat, Nagytapolcsány esperes-plébánosát pozsonyi kanonokká nevezte ki. E kintetés a köztisztletnek örvendő kanonok úr fedhetetlen életének, leereszkedő nyajasságának és a lekipásztorkodás terén kifejtett buzgóságának, szóval nem mindennapi érdemeknek a jutalma. Midőn az üdvös mozgalmak ezen lelkes zászlótartóját részünkről is örömmel üdvözljük, kívánjuk, hogy sokaig élvezze a stallum örömeit!

Áthelyezés. Richter M. István székesfehérvári főgimnáziumi tanár, megyénk szülőtte és lapunk jól ismert munkatársa, hasonmóságban Bajára helyeztetett át. — Dr. Demkovics Ágoston, érsekújvári káplán segédlelkésznek neveztetett ki Budapestre. — Dr. Csárszky István, fővárosi hitoktató, ugyancsak vármegyénk szülőtte, ki kitünő orientalista létére hosszabb időt töltött Jeruzsálemben, mint az ottani osztrák-magyar zarándokház igazgatója, a hercegprimás által főszentszéki jegyzőnek neveztetett ki.

Vincze László nyitrai főgimn. piarista tanár, ki a múlt héten szenteltetett áldozópappá Vácott, ma mutatja be első szentmiséjét szülőföldjén, Kecskeméten. Az ünnepélyre Ferenczi József és Ullrich József dr. utaztak le a tanári

karból, hogy egyttal sok tisztelőjének szerencsekívánatait is tolmácsolják. A rokonszenves fiatal papot, a főgimn. tanári kar Benjamin-ját, szívünk mélyéből üdvözöljük mi is e szép napon.

Kinevezés. A vármegye főispánja Szlamka János elhalálása folytán Toscano Rezső keményseprő mestert a n.-tapolcsányi járásba tüzfelügyelővé nevezte ki.

Esküvő. Lipovniczky Pál vármegyei írodatiszt tegnap d. u. 2 órakor esküdtött örök hűséget Brogyányi városi hivatalnok Eteleka nevű kedves leányának.

Ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én d. e. 10 órakor a vármegyeház nagytérképében tartja rendes havi ülését.

Adomány. Bende Imre püspök úr ő méltósága tíz éves nyitrai püspöki jubileuma alkalmából nemesszivűségében nem feledkezett meg Nyitra város szegényeiről. A város polgármesteréhez intézett átiratában köszönetet mondva a szerencsekívánatokért, 1000 (ezer) koronát küldött, hogy azt a város szegényei között szétosztassák. Faschler Ferenc polgármester elnöklété alatt Pettkes Géza v. számvevő, Markovics Sándor v. aljegyzőből és a plebánia képviselőjében Cserenyey István hitoktatóból álló bizottság f. hó 8-án osztotta ki a nagylelkű adományt a városházán. Szálljon a jubiláló főpapra annyi áldás, a hány nyomorfacsaarta könnyet szarított és szenvedést enyhített a jótétemény és nyerjen az égi trónusnál meghallgatást az a sok hálafohász, melyek a segélyben részesültek ajkain elhangzottak. Adja az ég Úra, hogy még számos éven át lehessenek szegényeink ő méltósága kegyes jótéteményeinek részesei.

Lelkigyakorlatok. Ft. Galambos Kálmán pilisecsbai és Beran József bécsi lazarista atyák a múlt hét folyamán városunkban tartózkodtak és az irgalmas nővérek zárdájában Magyarország minden részéről összegyűjtött 94 irgalmas nővérek lelki gyakorlatait vezették. Apostoli működésüket kísérvé az Isten bő áldása.

Primícia. Benyó Mihály, ujmisés pap, folyó hó 5-én a kis-gradnai templomban bemutatta első szent miseáldozatát. Az ünnepi szónok, Soltész Péter helybeli lelkész tartalmas és lelkes beszédében kiemelte a napnak jelentőségét. Úgy a szt. beszéd, mint a szt. mise alatt a meghatottságnak számtalan jelet lehetett látni a primiciáns szülein, rokonain, valamint az összegyűlt hívőkön is. Olyanokat is láttam a klerus körében, a kik a primiciánsal sem rokoni, sem baráti viszonyban nincsenek, azokat a könnyeket tehát csak az ünnepség magasztossága csalhatta szemükbe. A szokásos ebéd a primiciáns házában, a szabad ég alatt volt, a hol először Kutvaszer István c. kanonok, mint manuduktor, köszöntötte fel a primiciánst. Azután mások is beszéltek s mindnyájan gratuláltak az ujmisésnek.

Derűre boru. A primiciális hangulatra bezzeg rossz napok következtek, mert a következő napon éppen azon a vonalon Trencsén-től Baánig oly rettentő vihar dült, hogy a termést csaknem teljesen elpusztította. S azóta nálunk is szakadatlanul esik az eső, áztatja vetéseink talaját; a rétek teljesen el vannak öntve, akárcsak a tavaszi olvadáskor. A természet ereje íme így vágja el a sok utitervnek fonalát; de a trisztakénál nagyobb a szegény nép baja, mely aggódva néz jövője elé s megélhetési módját az isteni Gondviselésre bizza, mint a mely egyedül nyújt biztató, vigasztaló reményt.

A nyitrai ingyentej-intézmény. A b. Edelsheim Gyulay által megindított akció, melyet a nyitrai keresztény nőegylet lelkesen felkarolt, már is nagy arányokat öltött, mint a következő hozzánk érkezett levél bizonyítja: Tekintetes Szerkesztő úr! Az ingyentej-intézmény iránt tanúsított eddigi jóakarátat megköszönve kérem, hogy azt továbbra is fentartva, az alábbi közleményt becses lapjába felvenni kegyeskedjék: Az ingyentej-intézmény részére a nyitrai ker. nőegylet nagylelkű hozzájárulása egy igen alkalmas helyiség kibérlését tette lehetővé. Ezt, valamint az eddigi előkészületeket, az intézménynek bőkezű kezdeményezője Baró Edelsheim Gyulay Lipót a közel múlt napokban megtekintette, és örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy a gyermekvédelemre

irányult ezen eszmét vármegyénk lakossága oly hévvel karolta fel, hogy ez által lehetővé tette azt, hogy az intézmény áldásdus működését már a közel jövőben megkezdhesse. Ezen alkalommal Baró Edelsheim Gyulay Lipót felajánlotta az intézet céljaira naponként 20 liter tejet. Dr. Csernoch János képviselő Esztergom 20 kor. Vagner József praelatus-kanonok Nyitra 20 kor. Polák Izidor Nyitra 10 kor. Kereskedelmi és hitelbank Nyitra 30 kor. Csernyák Rezső Nyitra 1 kor. Wimpfen Széchenyi grófné Budapest 20 kor. Ode-salchi-Andrássy hercegné Budapest 40 kor. Almásy-Zichy grófné 50 kor. Mra Cardeza Budapest 40 kor. Jokai Géza gyűjtése Mocsnok 27 kor. Vagyon István Szenic 30 kor. Ös-zesen: 288 kor. A már kimutatott 1784 kor. 66 fillérrel együtt eddig befolyt 2072 kor. 66 fillér. További kegyes adományok Dr. Thuróczy Károly Nyitra címre küldetni kéretnek. — Kelt Nyitrán, 1903. július 1. — Kiváló tisztelettel Dr. Thuróczy Károly. — A nemes eszmét, mely hivatva van a megfelelő táplálékot nélkülöző apró felebarátainkat, a kis gyermekeket, tehát a társadalom legkedvesebb egyéneit segíteni, a legmelegebben ajánljuk t. olvasóink pártfogásába.

Dús halászat. Polónyi Géza, a kézdívásárhelyi kerület képviselője, alsó-körökényi nagybirtokos f. hó 4-től 8-ig itt tartózkodott birtokán és kedvenc foglalkozásának — a harcsaszatnak — szentelte idejét; fáradságát dús siker koronázta, mert e hó 6-án egy 35 kilós harcsa akadt a horogra, melyet csak 3 puskaelövés után lehetett a partra kihúzni. A halat a jó ismerősök közt osztotta szét.

Nyári mulatság. A nyitrai ipartestület előjárósága zászló-alapjának gyarapítása céljából 1903. évi július hó 5-én Zoboron a Toifel-fele kerti helyiségben zártkörű nyári táncmulatságot rendezett, a melynek sikeres lefolyásáról a következőkben számolunk be: Mint mindenkor, úgy most is sokan járultak a mulatság sikeréhez felülírtetésekkel; és pedig: Rippa Gottlieb 9 kor. Rauscher Ernő 7 kor. Mercader Antal 5 kor. Unzeitig József, Neugebauer Nándor, Pitzer Mátyás 4-4 kor., Duboviczky Imre, Bacsa János 3-3 kor. Blaskó József, Dallos János, Exner Lajos, Felix Ferenc, Felix Rezső, Hevera János, Juhari Károly, Szabó Imre, Szurmay József, Weigl Antal 2-2 kor. Belák Károly, Bócz Antal, Boxhorn Vilmos, Brecka János, Dopcsányi István, Dömel Jenő, Furda Károly, Guderna Béla, Hromi Antal, Hanusz Antal, Jurcsó Lipót, Morvay Kálmán, Novotny Vilmos, Rusz István, Sulgan András, Sztovicsk Ferenc, Szabó József kályhás, Tvrdi Peter, Zuz János 1-1 koronával. Fogadják e nemeslelkű adakozók az ipartestületi előjáróság hálas köszönetét. A szóban levő táncmulatság tisztán, minden kiadás levonásával 150 kor. 98 fillért jövedelmezett. A megállapított műsor szerint Sovánka közkedvelt zenekara este 8 óráig mulattatta a nagyszámú közönséget, miközben közreboacsátott a világposta s a vendégsegereg Blaskó tüzijátékának szemlélésével szórakozott s a tekepályán versenyzett. Esti 8 óra után kezdődött a tánc, mely általános jó kedv mellett egész virradatig tartott. Hogy mily kitűnő hangulat volt a fiataloknál, mutatta azon körülmény is, hogy a rendezett francia négyest körülbelül 60 pár táncolta.

Szeszfinomító Nyitrán. A nyitrai Takarékpénztár vasutón levő gabona-raktárát megveszik a nyitrai megyei szesztermelők. E célra összeállottak sokan, számszerint 38-an, kik a vidéken termelt szeszt Nyitrán fogják finomítani. Az alkudozás a Takarékpénztárral már folyamatban van.

Ezredőszponziosítás. A 14. honvéd gyalogezred június hó 30-án mindkét zászlóaljával városunkból eltávozott és Galgócra át Dejtérre menetelt, — delben követte az ezredet Léván székelő zászlóalja is, amelylyel Dejtérnél összpontosul és ennek környekén fogja tartani gyakorlatait is. Dejtér, Verbó s Vágújhely környéken lesz ezidőszert hadosztályösszpontosítás is, ezredgyakorlatokkal, a melyeken a 13., 14., 15. és 16. honvéd gyalogezredek vesznek részt. Házi ezredünk egész július hónapban távol lesz városunktól és csak e hó vége felé tér haza.

Az orsz. Néptakarékpénztár megbizottai, dr. Kovách Pál és Udvarny Ferenc orsz. képviselők s még egynehányan holnap, jul. 12-én Érsekújvárra érkeznek, hogy az ottani gazdák

közt részvényelírásokat gyűjtsenek. Mint lapunknak Érsekújvárról jelentik, a vagyonos gazdák közt már most is nagy érdeklődés észlelhető.

A zsolnai értekezéslet. Végrehaláhára szervezkedik a trencsénmegyei néppárt! Gyuresánszky Dömötör érdeme, hogy az eszmét elaludni nem engedte. Ötvenketten voltunk, a kik f. hó 9-én, szakadó esőben Zsolnára siettünk, hogy ott egymást megismerjük, lelkesítsük. A szervezkedő gyűlés a plebánián tartatott meg. Lelkesítő hatással volt Kaas Ivor br. és Ernszt Sándor dr. orsz. képviselők megjelenése. A gyűlést az egybehívó Gyuresánszky esperes nyitotta meg, elnöknek Szteszkal J. t. kanonokot, jegyzőnek pedig Gyuriss E. dr. ügyvédet ajánlván. Az előadói tisztet maga az egybehívó teljesítette. »Egyesüljünk, szervezkedjünk — úgymond — azon célból, hogy megvédjük a nép jogait! És ne legyen közöttünk egy se, a ki akár félelemből, akár egyéb okból meghátrálna, közömbös maradna. Ha egyik leszünk, nagy hatalmat képviselünk. De nem szabad kacérkodni a barátságosan nevetgélő, nyájasan kezelt szorító politikai ellenfelekkel. Kit kit hasson át az a meggyőződés, hogy a barátságos mosoly a következő fordulónál már gúnyos mosolylyá változik.« Hármass indítványát az előadónak az értekezéslet egyértelműleg elfogadta. Kaas Ivor báró szólott ezután. Megfogadta, hogy a trencsénmegyei néppártnak sérelmeit és a nép bármely ügyes-bajos dolgát, ha azt a központnak tudomására hozzák, a legnagyobb eréllyel fogja ügy ő, mint társai, védelmezni. A mikor a nép jogait védjük, hazafias missziót teljesítünk; mert megelégedett, jogaiban nem sértett nép nem lesz sem szocialista, sem nemzetiségű agitátorok prédájává. Ernszt Sándor dr. kifejtve a legelső teendőket, köszönetet mondott a kezdeményező Gyuresánszky esperesnek. Hasonlóképpen szólott az elnök is, a ki szívhez szóló szavakban adott kifejezést mindnyájunk haláljának és tiszteletének a megjelent orsz. képviselők iránt. Az alapszabályok kidolgozására egy szűkebb bizottság választotta meg, a mely szükség szerint önmagát kibővítheti. A gyűlés után barátságos összejövetel volt a »kath. körben«. Az utcán egy fiatal emberrel találkoztam, a ki ezt a szép magyar dalt dúdolta: »Fel, fel vitézek a csatára, a szent szabadság oltalmára!«

Valasek János, a verbói kerület országgyűlési képviselője, a pozsonyi kir. táblához felebezett a nyitrai kir. törvényszék marasztaló ítélete ellen; ez a múlt héten hozott végzésében szintén bűnösnek találta az igazgatási vétségében és a törvényszék ítéletét súlyosbítva, Valaseket 1 évi államfogházra ítélte és 1000 kor. pénzbüntetéssel sújtotta.

Főispáni körút. Dr. Kramolin Viktor főispán múlt vasárnapon a számbokréthi járást látogatta meg. Való tény, hogy a nép mindenütt tisztelettel és bizalommal fogadja a főispánt, mert meg van róla győződve, hogy a szegény nép érdekeit szíven viseli, a közigazgatási hatóságok működését ellenőrzi s így hivatalos látogatásai csak jótékony hatással lehetnek a megye lakosságára. — S ebben a legerősebb néppárti kerületben különösen az eshetett jól a főispánnak, hogy itt nyoma sincs a panszlavizmusnak; az a tót nyelvű lakosság mind hű a magyar állam-eszméhez; de nemcsak érzésben magyar, törekszik azzá lenni nyelvében is, mert a kath. iskolák hivatásuk magaslátán állanak és mindenütt hazafias missziót teljesítenek. Egyéb iskola pedig a járásban csak elvétve akad. — A főispán úr különben Birly Lajos nagy-bélici földbirtokosnál szállt, honnan Szkacsánba is kirándult. Itt Kaas Ivor br. a ker. országos képviselője üdvözölte. Másnap Bossányt látogatta meg, hol a börgyárat is megtekintette; végig járta azután Tökés-Ujfalú, Szép-

lak, Chinorán és Sissó falukat, de a sok esőzés és Nyitra folyó rendkívüli áradása miatt be kellett fejeznie körútját.

Azok a pápai kandidátusok. A pápa nagy betegségének hírére a liberális lapok már kandidálnak jelöltek a pápai székre és szokott jól értesültségök szép bizonyosságát adják a következőkben. Kandidálják Vanutelli, Rampolla, Gotti bíborosokat, sőt azt jelenti a római liberális forrás, hogy legtöbb kilátása volna Agliardi bíborosnak, de az még nagyon fiatal. Megnéztük a hardinalisok névsorát, s a jól értesültség megerősítésére hozhatjuk, hogy a nagyon fiatal Agliardi éppen 71 éves, vagyis legöregebb az említett jelöltek közt, mert Vanutelli és Gotti 1834-ben születtek, Rampolla 1843-ban, míg a „nagyon fiatal” Agliardi 1832-ben. A római liberális forrású táviratokra is állílik Bismarck régi mondása: Gelogen wie telegraphirt!

A helybeli kath. főgimnáziumban jun. hó 29-én reggel 8 órakor történt az iskolai év ünnepies befejezése hálaadó istentisztelettel. A sz. mise után az ifjuság a tanári karral és számos szülővel együtt az intézet tornacsarnokába vonult, hol ns. és ft. Horvát Sándor t. főigazgató intézett alkalmi befejező beszédet az ifjusághoz. Visszatekintve az iskolai év munkájára, míg egy részről elismerését fejezte ki a szorgalmas tanulóknak az elért eredményért, rámutatott az elég számos ifju hátramaradásának okaira is, a mik annál inkább elítélhetők, mivel alig van intézet az országban, hol az egyház, a társadalom és iskola részéről annyi jóakaró szellemi és anyagi támogatásban részesülne az ifjuság, mint ezen intézetben. Lelkes szavakban buzdította ezután a főigazgató az ifjuságot a szünidőben is vallási s erkölcsi kötelemének buzgó teljesítésére, a szülők iránti tiszteletre s engedelmességre. A főigazgató nagyhatású szép beszéde után az ifjuság osztályaiába vonult, honnan az Értesítőt és bizonyítványokat osztályfőnökeiktől átvevén, egyik része örömmel, a másik része szomoruan távozott szülei körébe.

Az igazgatótól nagy gonddal összeállított Értesítő kimerítő s érdekes képet nyújt az intézet mult évi s jelen állapotáról. Faulhaber Lajosnak „Két új találmány a természettudomány terén” c. értekezése nyitja meg, a mely tudományos alapon, de könnyen érthető világos előadásban ismerteti a telefon és Röntgen-sugár mibenlétét és gyakorlati hasznát. A többi részletesen közölt adatok szerint az intézetben 18 tanár működött, köztök 7 piarista, 2 világi pap, 9 világi, 10 rendes, 8 helyettes tanár. Rendkívüli tárgyal tanították az egyházi és művészeteket, a gyorsírást, a szabadkézi rajzot, francia nyelvet és vívást. Az egyletek és körök közül: 1. A szt. Ágoston-egylet 192 alapító és 215 rendes taggal működött; törzsvagyon 20,453 kor. 23 fillér, mely a jelen évben 1616 k. 64 fillérrel gyarapodott s 278 tanulót segített 1732 kor. 15 fillér értékkel, tehát sokkal többet, mint a megelőző évben. A Dugonics-önképzőkör Sarmaságh Géza, a zenekör Roch Gyula, az énekiskola Belák Kamill, a gyorsírókör Cserhelyi Sándor vezetése alatt szép eredménnyel működött.

Az ösztöndíjakról, segélyekről és jutalmakról szóló részletes kimutatás, a melyek egyttvéve nagy összegre rugnak, ékesenszólólag hirdetik az egyház, társadalom és magánosok élénk érdeklődését, nagy jótéteményeit az intézeti ifjuság iránt.

Az intézet felszerelése a csekély fentartási alap miatt lassan ugyan, de haladt ez évben is. — Az intézet 1902/3. évi történetében felsorolt adatok érdekes és örvendetes képet nyújtnak e régi gimnázium folytonos előhaladásának. Egy aggasztó van mégis, a mitől függ pedig minden iskola intenzív fejlődése, a tanároknak nagy arányú változása évenként. Hogy egyebet ne említsünk, a tanügy kárára e miatt nem fejlődhetik

ki az anyira szükséges egység a módszerben, szellemben és nevelésben — s e miatt nem fejthet ki a tanári testület a társadalomban sem olyan tevékenységet, melyre őt műveltsége, állása, s ennél fogva egyik hivatása is méltán utalja. Ismeretesek ez állapotnak okai, az állandóságot biztosító nyugdíj hiánya és a fizetésnek is csekély, bizonytalan és rendezetlen volta. Felette örvendetes azonban, hogy Horvát Sándor főigazgató ernyedetlen buzgalma, a melynek már oly sok vívmányt és haladást köszönhet az intézet, e téren is megindította az eredménnyel kecsegtető mozgalmat, hogy a gimnázium fejlesztése érdekében tett eddigi sikereire föltegye a koronát. — E kérdés jelen állapotát az „Iskolánk jogviszonya” cím alatt közölték tüntetik fel.

A vallás-erkölcsi s fegyelmi állapot, egészségügy igen megnyugtató. A tanulmányügy is kielégítőnek mondható, habár az előző évekhez képest nagyobb, 475 megosztályozott tanuló közül 107, az elbukottak száma.

Ez legnagyobb részt az osztályok túltöltöttségének tulajdonítható (pl. a III. oszt. 73 tanulót volt kénytelen fölvenni), a melyen alig segíthet az intézet, legfeljebb a társadalom azzal, hogy saját fiai érdekében képviselőjét, az államot az osztálybeli tanulók alacsony létszámának megállapítására, vagy pedig az intézetnek nagyobb arányú anyagi támogatására szorítja.

Az intézet számos látogatott ünnepséget tartott; így megünnepelte énekekkel, zenével, szavalatokkal, előadásokkal Kossuth Lajos emlékünnepeit, a király névünnepeit, Erzsébet királyné emlékünnepeit, Horvát Sándor főigazgató névünnepeit, az 1848-iki vívmányok szentesítésének emlékeztetést s nagy fényvel XIII. Leo pápa 25 éves jubileumát.

A vármegyei muzeum szervezése nincs ugyan még befejezve, de folyton halad. A játéktér megszerzése és berendezése az új polgármester, Faschler Ferencz ismert buzgalmtól függ.

Az intézet alapítványai két alappal gyarapodtak, a volt és jelenlegi tanítványok alapjával s nagylelkű adományokból a folyosó és valamennyi osztály értékes díszes nagy ezüstözött horganyfeszületeket nyertek.

A statisztikai adatokból kiemeljük a következőket: Fölvétetett 508 tanuló, vizsgálatot tett 475, nyilv. tanuló 457, magántanuló 18. Vallásra nézve róm. kath. 349, ev. ref. 4, ág. ev. 10, izr. 112; helybeli 156, nyitramegyebeli 173. más megyebeli 143. a mi bizonyítja, mily nagy körnek képezi művelődési központját e gimnázium. Eredményre nézve minden osztályból jeles 38, legalább jó 113, legalább elégséges 217, egyből elégtelen 40, kettőből 24, többből 43, összesen 107.

Az értesítőt, a mely az intézet fokozatos, szembetűnő haladásáról tesz tanuságot, végül a piarista rendházzal összekötött nemesi convictusról szóló értesítés zárja be.

Uj tagok. A Nyitra megyei Gazdasági Egyesület kötelekeibe rendes tagokul beléptek a következő urak: Bauer József, Blum Sándor, Blum Fülöp, Buzna Károly, Csernoch Lajos, Deutelbaum és Wohlstein, Dopcsányi István, Filátné Lajos, Frommer Ignác, Genersich Sándor, Hecht Mór, Heuer Armand, Janófalú község. Koren Sándor, Löwy Eliás, Peayaska János Pircsala Imre, Polónyi Lajos, Schwarcz Jakab, Szolcsán község, Szulkovszky herceg urad. intézősege, Tóth Kálmán, Wittwar József, Wohlstein Vilmos, ifj. Zerdahegyi Béla.

A rudnói megyebizotts választás olyan cause célébre lesz a megyében, hogy felér egy fő képviselő választással. Már említettük, hogy a választást megtámadta a jegyző, saját föllebvalója Abaffy szolgabíró elleneben, ki mint elnök, állítólag törvénytelenséget követett el. A választást megsemmisítették. Azután ugyanazt a főszolgabírót rendelték ki elnökül. A szolgabíró az elrendelt választásra nem jött el és az össze-

gyült szavazókat nem is értesítette, hogy nem jön: állítólag beteg lett. Déli 12 óráig hiába vártak, azután szétmentek. Most jul. 8-ára volt kitűzve az új választás. Elnökül Sporzon Ernő biztatott meg, de ez az iratokat visszaküldte, mert tárgyalása van e napon Pozsonyban. Azután kiküldték Lulyák Antal privigyei közjegyzőt, ez is lemondott, mert hogy nincs helyettese, végül kiküldték dr. Filberger Gyula főszolgabírót, ez is lemondott, mert, hogy beteg. Látszik, hogy nálunk az egész közigazgatás beteg. Végül utolsó napon, midőn már le nem köszönhetett az új elnök, megbízták Lutonszky Mórt, Pálffy gr. tiszviselőjét. Vajjon mit végzett ez, az, midőn e sorokat írjuk, még nem tudatik.

Dr. Ernszt Sándor junius 28. és 29-én tartotta beszámolóját a privigyei kerületben. — Beszámolt Lazán, Nadasér, Berzsény, Pollusz, Kis-Próna, Dubnic, Kanyánka, Apáti és Sutócz községekben. A nép mindenütt lelkesedéssel fogadta és figyelemmel hallgatta beszédét, melyekben kiterjeszkedett azon küzdelemre, melyet a néppárt a parlamentben kifejtett a katonai javaslatok ellen, előadta a Széll kormány bukásának okát, lesújtó kritikával illette a szabadelvűpárt azon csoportját, mely az ország fölötti uralmat az erőszak és a legnagyobb törvénytelenések árán kezébe akarja kaparintani. Előadta továbbá, hogy a nagy küzdelemben egyedül a néppárt harcolt meggyőződésből és a szegény nép érdekében. A Kossuth párt megcsalta választóit. Kitartásra buzdította a választókat, mert az előjelek szerint a jövő a miénk. A liberalizmus a végét járja; a szabadelvűpárt felbomlott, megszűnt lenni egységesnek és szolgalelkűnek, minden csoportnak vannak saját önző céljai, melyek közt első az önérdék és a hatalomhoz való görcsös ragaszkodás. — A mint mi ismerjük a privigyei kerületet, nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy a liberálisok erőlködése hiába való. Mit sem érnek el a szervezkedéssel. Képtelenség, hogy a családság zászlaját, mely régóta porban hever, ki merjék tűzni. Különben is el vannak keseredve, hogy főemberük, Policsek Károly csufondárosan megszökött. — Ernszt Sándort Brestyenzky Kálmán kísérte utjában.

Uj tanügyi rendelet. Wlassich Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter legújabb intézkedésével megszüntette a középiskolákban a tanévnek harmadokra való felosztását és a felévi rendszert léptette életbe, mely eddig csupán a főiskolákban divott. Az új rendeletet örömmel üdvözli a tanári kar, mert megszabadul a fölösleges írásbeli munkától, másként meg több időt fordíthat a tananyag tüzesebb tárgyalására; de még nagyobb örömmel fogadják e rendeletet azok a szülők, kiknek az értesítő nem szokott vigasztalást hozni. Hát még az ifjuság! Karácsonyi és husvétünnepét nem fogja megszorítani a sok „hamis” klasszifikáció; mert tudnivaló, hogy mindegyik ilyen — a tanulók szemében.

Uj magyar szavak. A makra hazafiság új magyar szavakat teremt Derék laptársunk az „Esztergom” valami brassói gyaloglóról megemlékezvén, egészen komolyan a következőket írja: „Kevés itt időzés után folytatja utját Wien felé. — Egy másik hírből valami betörőről azt írja: Proksch Károly nevű wieni géplakatos stb.” — Ugy van az istanciját! Ha mi a huncut némettől megkivánjuk, hogy ő Raaber Bischof helyett Györér Bischof-ot írjon, hát mi is adjuk meg neki a magát. Legközelebb aztán ilyen hírekre lehetünk elkészülve: N. N. wieni cselédleány beleölté magát a *Donaubá* (mert kérem ez Wienben Donau!). — Vagy Dr. Kohu *holomouci* érsek a *brnoi* püspök társaságában *Zlatá Matyicska Prahába* érkezett (a csehek úgy hívják). — A 6. sz. huszárezred régi állomáshelyéről *Lwouból* áthelyeztetett *Lublanguba*. Ezt legalább mindenki érti. Beszéljünk, az áldóját mindenki a maga nyelvén! Így ha a magasfalvi uradalom

kopója beleugrik a Morvafolyóba, mire az a másik oldalon kiúszik a Marchból ott nyomban agyonlövik a bitang Windhundot.

Részleges tisztujítás Szakolcán. Markhot Gyula alispán e hó 7-én ejtette meg a választást az erdőmesteri állásra. Négy szavazatnyi többséggel a volt erdőmestert Rutkay Gézát, a kinek működésével, illetve „nemműködésével“ a nagyközönség jó része nem volt megelégedve, családjára való tekintettel választották meg. A közérdek — a város óriási erdeje alig jövedelmez valamit — ismét háttérbe szorult és győzött a személyi és felekezeti politika, de reméljük, hogy a lecke használni fog, és az alispán szavainak nyomtatékát megéri a város közönsége. Az alispán az utána következő napokban a vidéki községek hivatalait vizsgálta.

A rudnói választás eredményéről lapunk egyik barátjától a következő rövid értesítést vettük: Hivatalos presszió, ígéretés s nagymérvű itatás következtében a mi pártunk 7 szónyi kisebbségben maradt. Bizalmi férfaink a vál. jegyzőkönyvét alá nem irták; a választást meg fogjuk támadni. A választást Csvikota privigyei körorvos vezette mint elnök. Kass Ivor br. a zsámbokréti ker. képviselője, szintén jelen volt, hogy tanuja legyen a választás lefolyásának; ámde szomorú tapasztalatokat szerzett.

A privigyei kath. legényegylet háza. Ez is van már a fáradhatatlan elnök, Guba Pál buzgalmából, pedig pénz nélkül ment bele a vételbe. Ugy volt, hogy a privigyei takarékpénztár ad rá részletfizetéses kölcsönt 25 évre, hanem e napokban a beszercebányai káptalan felajánlott 6000 korona kölcsönt 5%-ra. Ezt az ajánlatot a közgyűlés örömmel fogadta. A házat egyelőre berbe adja és addig a mostani helyiségben fog maradni.

Árvizveszély. Nemcsak a Nyitra folyó lépett ki medréről, hanem, mint Trencsénből jelentik, a Vág folyó is rohamos áradásban van; a hatóság az árvizveszély elhárítására minden lehetőt megtesz; mi is szükségesnek tartjuk figyelmeztetni a vágmenti lakosságot, hogy a veszély ellen minél gyorsabban védekezzenek és éjjel nappal őrökadjék, hogy ne találja őket készületlenül az árviz.

Balesetek. Mrena András koloni 65 éves napszámos az ottani erdőben e hó 7-én dinamittal dolgozott, mely robbanás közben jobb kezének 3 ujját elszakította. — *Lacza* Katalin családi 5 éves leánya menet közben egy szekérre mászott föl, de szerencsétlenül járt, mert bal keze és bal lába a kocsikerékbe kerülve eltört. — *Szabó* Imre nyitra-vicsápi lakos f. hó 6-án a szénásszekérről leesett és nyakcsigolya-ficamot szenvedett. — *Ondruska* József kis-szulányi 20 éves lakos szecskavágás közben vigyázatlanságból jobb keze-fejét a csuklótól kezdve eltépte. — *Sztankó* Borbála 23 éves szolgáló, moesonoki lakos széna behordásnál segédkezett a réten, a petrencerud megkötése közben a lovak megindultak, a kocsit felborult s az alája kerülő cselédnek balkarját törte. — A sebesülteket a nyitrai kórházban ápolják.

Cselédjutalmazás. Birly Lajos nagybeli földbirtokosnál f. hó 5-én Glogán Mátyás béres, 40 évi hű szolgálatának elismerésül a földművelésügyi m. kir. miniszter jóvoltából kitüntetésben és 50 kor. jutalomban részesült. Az ünnepélyes aktuson Nyitramegye főispánja dr.

Kramolin Viktor is jelen volt, aki az ünnepelttel a nép éljenzése közepette kezét fogott. A földművelésügyi miniszterium részéről Fáy József miniszteri titkár volt jelen. Jelen volt báró Kaas Ivor a nyitra-zsámbokréti kerület képviselője is. Ugyanezen alkalommal két özvegy asszony az országos munkás és cselédpénztártól 400—400 kor. segélyt kapott. A pénz az egész község intelligenciájának és a szomszédos községek lakosságának szemeláttára adatott át a két özvegynék. E tényleges segélynyújtás remélhetőleg több taggal fogja gazdagítani az országos cseléd és munkás pénztár tagjait, mint ha ott ezen intézmény nagy horderejéről minden nap tartatnék előadás. Az ünnepélyen a Nyitramegyei Gazdasági Egyesületet báró Friesenhoff Gergely, Leidenfrost Károly, Pollák testvérek és Velcsey József e. titkár képviselték.

Pöstyén fürdőt a jul. 7-én kiadott legutolsó hozánk beküldött névjegyzék szerint 3354 vendég látogatta e nyáron.

Sziporka. Nagy későn jön haza a férj a kocsmából. Felesége zsörtölődve fogadja:

— Annyit iszol, hogy csak úgy dülsz bele! Mért nem veszesz példát az ökrödttől: lásd, az mikor vizet iszik a vályúnál, mindig meg tudja tartani a kellő mértéket!

— No igen, én is megtudnám tartani a mértéket, — mondja a férj — hogy ha vizet innék.

Más. Egy király elhívta a csillagászt és megkérdezte:

— Hány évig élek még?

— Tíz évig — szolt a válasz.

A fejedelem nagyon szomorú lett, hogy még csak tíz éve van hátra s a bánat végül ágyba döntötte. Ekkor főhadvezérének jó ötlete támadt; elküldött a csillagászt és megkérdezte:

— Hát nekéd hány évod van még hátra?

— Húsz — mondja a csillagász.

Erre a főhadvezér a király szeme előtt leütötte a csillagász fejét.

— Lásd uram, hazudott; nem volt már husz év számára.

A király nevetett és nyomban meggyógyult, mert megbizonyosodott arról, hogy a jóslatot nem lehet komolyan venni.

Tűzvész. E hó 2-án Nyitra-Divék községben nagy tűzvész dühöngött, mely az odaváló amagy is nagy szükségben élő lakosságnak mintegy 25000 koronás kárt okozott.

TELEFON.

A magyar alföldre utazott „Tótnak“: Minden rendben van; csak az ollót nem találjuk; vajjon elvitte magával, vagy talán nem is volt?..

Ujbányára: Jövő héten besorozzuk.

Zsolnai levelező: Nagyon vártuk; de megjött! Forró köszönet!

Jó családból való fiatal ember

gazdasághoz az aratási és cséplési idényre, vagy bármily bizalmi állás betöltésére ajánlkozik. Bizonyítványai jók, három nyelvet beszél. — Címe megtudható e lap kiadóhivatalában.

Pályázati hirdetés.

A pozsonyi m. kir. vincellériskolában a f. évi október hó 1-én kezdődő két éves tanfolyamra való felvétel iránt ezennel pályázat hirdettefik.

Felvételi kellékek:

1. Legalább 16 éves életkor, mely keresztlevéllel igazolandó.

2. Legalább a népiskola összes tanfolyamainak teljes bevégeztsége. Magasabb előképzettségek, idősebbek, szőlőművelők, pincekezelők, kertészek, kádárok és saját költséges tanulók a felvételnél előnyben részesülnek.

3. Ép, erős, a gyakorlati munkák végzésére alkalmas testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány.

4. Községi erkölcsi bizonyítvány.

5. Szülői vagy gyámi beleegyezés és kötelező nyilatkozat arra nézve, hogy a tanulót év közben választott pályájától el nem idegenítik, az iskolából ki nem veszik és ha esetleg azt tennék, az illető érdekében tett költségeit az iskolának megtérítik, illetve addig élvezett ösztöndíját vissza fizetik, valamint, hogy az érte járó ellátási díjat pontosan előlegesen fizetik.

A felvett tanulók lakást és teljes ellátást kapnak az iskolában évi 280 koronáért, mely összeg előleges 10, havi részletekben fizetendő. — Szegényebb sorsú tanulók a teljes ellátásért járó összeg fizetése alól részben vagy egészben felmentetnek, ha szegénységüket bizonyítvánnyal igazolják és ha erre egyébként érdemeseknek találtnak. A felvételt beadott folyamodványban határozottan kifejezendő, hogy a folyamodó saját költséges, egész-, fel- vagy részben ingyenes helyre pályázik-e.

A felvett tanulók fehérművel, ruházattal, továbbá író- és rajzeszközökkel saját költségükön tartoznak magukat ellátni.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és a fent említett okmányokkal felszerelt kérvények a Nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. miniszteriumhoz címezve f. évi augusztus hó 31-ig nyújtandók be az iskola igazgatóságához, honnan pályázók a fel- vagy fel nemvételről szeptember hó 25-ig értesítve lesznek.

Ugyanezen iskolában a f. évi július hó 30-án végző tanulók közül néhányan mérsékelt fizetési feltételek mellett szőlőkezelői, pincekezelői, kertészi vagy gyakornoki állást keresnek.

Részletes program az iskola igazgatóságától kapható.

Pozsony, 1903. évi július hóban.

A m. kir. vincellériskola
Igazgatósága.

Egy jó házból való fiú

— vidéki —

tanonénak

azonnal felvétetik Freissberger Viktor fűszerkereskedésében Nyitrán.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a hírneves és gyógyhatású
valódi francia „Louis de Salignac és Társa“ COGNAC

egyedüli lerakatát Nyitra és Nyitramegye területére

AITNER FERENC ur fűszer és csemege kereskedésének adtam át,

a hol az a legelőnyösebb árban szerezhető be.

— Viszontelárusítóknak kedvezmény adatik. —

15—18.

Kiváló tisztelettel

Louis de Salignac és Társa, Cognac.

1896. évi orsz. kiállításon díjjal kitüntetve.

JUHARI ÉS FURDA

templomfestők

Nyitrán, Káptalan-utca 17. sz.

Ajanljuk a nagyérdemű közönségnek
ujjonnan kibővített és

templomfestészet

celjaira a legfőbbkéletesebben berendezett üz-
letünket, melyben **templomok festését, oltár-
képek és képek renoválását** valamint **uj oltár-
képek festését, szobrok polichromizását** s
ezeknek egy középkori, mint legújabb stílus
kidolgozását **jutányos árak mellett** elvállaljuk.

Kiváló tisztelettel

23-25.

JUHARI ÉS FURDA,
templomfestők.

Költségleírányzatok és tervezetek ingyen.

Pályázati hirdetmény.

A Nyitrai Népbank mint részv.-
társaságnál segédkönyvelői állásra
pályázat nyitattik.

A pályázat feltételei:

- Fizetés évi 1440 korona.
 - A megválasztott segédkönyvelő köteles állását legkésőbb folyó évi augusztus hó 1-ig elfoglalni.
 - A pályázatban csupán megfelelő elméleti és gyakorlati képzettséggel bíró egyének vehetnek részt. — A kik hasonló minőségben már működtek, előnyben részesülnek.
 - A megválasztott pályázó véglegesítése felett egy évi sikeres működése után fog az igazgatóság határozni.
- A pályázatok folyó évi július hó 20-ig az alulírott igazgatóságnál benyújtandók.
Nyitrán, 1903. évi július hó 8.

A Nyitrai Népbank mint r. t.
Igazgatósága.

Alapított 1869-ben.

NYITRAI NÉPBANK mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett,
leszámítol váltókat, betéti könyvecskéket;
kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamat-
láb és szabott ügyvédi díjak mellett amorti-
zációra különböző tervekben;
előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek-
re, részvények- és másnemű értékpapirokra;
elad és vesz mindezenemű értékpapirt napi árfo-
lyamban;
felvilágosítással szolgál és mindennemű megbí-
zást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási
ügyekről.

Az igazgatóság.

Székhaza Varoshazter 3 sz.

WEIGL ANTAL

PAPI ÉS POLGÁRI
SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfino-
mabb bel- és külföldi szövetek-
ből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben egy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát,
ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címá-
dákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Eladó úri ház

Nyitramegyében, Nyitrához közel,
mely úgy nyaralásra, mint **alkalmas.**
teli tartózkodásra felette is

Közvetítők csakis siker esetén díjaztatnak.
Cím a kiadóhivatalban.

Cs. kir. szab. Adriai biztosító társulat

Életostály (A).

Vagyonkimutatás 1902. december 31-én.

Főmérleg (B) Elemi osztály.

VAGYON:		TEHER:		VAGYON:		TEHER:	
korona	fl	korona	fl	korona	fl	korona	fl
Ingatlanok	4.870.400	Külön nyereségtartalék	2.000.000	Részvényesek váltói	4.300.000	Alapítók	8.000.000
Értékpapírok	55.154.857	Rendelkezésre álló tartalék	*) 720.000	Részpénz Trlesztben és a képviselősegeknek	375.343	Nyereség-tartalékok	2.954.983
Főtli értékpapírok 1902. decem- ber 31-ig járó kamatai	271.186	Árfolyamigadozási tartalék	3.023.144	Hitelintézetek, takarékpénztárak és bankároknál elhelyezett tőkék	5.090.511	Rendelkezésre álló tartalék	1.000.000
Jelzálog-kölcsönök	8.263.377	Díjtartalékok	60.268.065	Ingtatlanok	903.750	Árfolyamigadozási tartalék	977.435
Kötvénykölcsönök	5.999.139	A kamatláb leszállítá- sára szolgáló díjtartalék	1.500.000	Értékpapírok	9.540.978	Tízbiztosítások díjtartalék	0.452.184
Haszonélvezeti járadékok és tőkék	42.242	Díjtartóvitelek	2.792.688	Fenti értékpapírok 1902. decem- ber 31-ig járó kamatai	41.696	Szállítmány bizt. díjtartalék	178.183
Követelések más biztosító-társasá- goknál	76.450	Függő károk tartaléka	679.483	Függő értékpapírok 1902. decem- ber 31-ig járó kamatai	41.696	Botór. lopás elleni bizt. díjt.	64.000
Különféle ügynökségek	1.239.736	A biztosítottakat illető nyere- ményrész	70.119	Váltók tárczája	746.528	Függő tüzkárok tartaléka	959.654
Különféle adósságok	159.770	Biztosító-társaságok követelése	49.339	Kölcsönök értékpapirokra	46.129	Függő szállítmánykár. tart.	237.700
Társasági közös igazgatás (folyó- számla egyenlege)	526.392	Különféle hitelezők	500.000	Követelések más bizt.-társaságok.	1.926.180	Függő betörés. lopás tart.	4.769
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	---			Különféle ügynökségek	2.577.695	A társ. tisztv. tak. s ellát. pénzt.	1.205.059
Leltár	---			Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	240.352	Jubil. alap tisztv. leányainak kifiz.	50.000
	71.603.528		71.603.528		---	Biztosító-társaságok követelése	2.110.441
		*) 900.000 K.-ra gyarapítva.			---	Különféle hitelezők	575.445
					---	Életostály (folyószámla egyenlege)	526.392
					---	Fel nem vett osztalékok	3.334
					---	1900-ról áthozott nyereség	19.449
					---	Az üzletév nyeresége	1.320.146
					---	†) 3.033.883-12 K.-ra gyarapítva.	26.349
					---	††) 1.200.000 — K.-ra gyarapítva.	13

A társulat fennállása óta 1838. június 1-től 1902. december 31-ig károk fejében 498.919.052 K. 87 fillért fizetett ki.

Igazgatóság. Igazgatók: glanstätteni dr. Alber Ágost báró, Dimmer Ferencz, rácz-almási Frigyesz Adolf, vezérigazgató, Parisi József, Itáli Pál báró, Salem Henrik.

Számvizsgálók: Afendull György, pojai Alberti Emil gróf, Goldschmid József, Pavia János, vezértitkár.
Részletes mérlegek alulírott képviselősegnél kaphatók. Ugyanott mindennemű fölvilágosítások készsége adatként élet-, tűz-, szállítmány és betörés-lopás elleni biztosítások az „Adriai biztosító-társulat”, a „Déli” jég- és viszontbiztosító-társaság és balesetbiztosítások, a „Nemzetközi baleset-biztosító-társaság” részére a legelőnyösebb díjtételek és a legkedvezőbb feltételek mellett fölvetetnek.

A magyarországi osztály: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 20. sz., a társulat házában.
Podmaniczky Frigyesz báró, intéző. Lichtenberger J., vezértitkár. Frigyesz M., titkár.

Nyitrai képviselőseg: Nyitrai Iparbank, Freissberger Viktor, Pach Mór.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III. Hauptstr. 120

(saját házában).

Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építő-mesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészen földhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában kilónként 16 krtól fölfelé szállítanak és ami a festék szintisztaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Előnyös tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönök!

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönökre nézve legújabbán a következő rendkívül előnyös föltételeket állapította meg:

1. Kölcsönt ad már 300 koronától kezdve.
2. Kölcsönt ad kívánatra úgy, hogy a kölcsönvevő a teljes összeget kapja meg készpénzben leolvasva (s nem záloglevelekben).

3. Kamatok címén sem történik levonás, mert a részletek mindig félvétenként utólag fizetendők.

4. A kölcsön fölvehető 20, vagy 30, vagy 40, vagy 50 évi törlesztésre, mely esetekben a törlesztési hányad (tőke és kamat együtt véve) 5-26%-8%-ig változik. Záloglevéli árfolyam szerint lehet kölcsönt kapni 4-90%-ra is.

5. A kölcsönt az adós bármikor fizetheti vissza akár egészben, akár részben, anélkül

hogy ezért külön díjat vagy térítést fizetne csak köteles félévvel előbb fölmondani.

6. A becslési adatokat az intézet önmaga, saját kölcségén szerzi be és csak a kölcsönből vonja le.

7. A jól fölszerelt kérvények nyole nap alatt okvetlenül érdemleges elintézését nyernek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete Nyitra székhelylyel egy vidéki képviselőt állított fel s ennek — a szomszéd megyék határos területeire is kiható — vezetésével

MÉREY LAJOS

nyitrai ügyvéd urat bizta meg, kihez a kölcsöntkérő ügyfelek teljes bizalommal fordulhatnak s tőle minden további fölvilágosítást díjmentesen nyerhetnek

**KISBIRTOKOSOK ORSZ.
FÖLDHITELINTÉZETE.**

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasöt

szavatoit 40% tiszta káli = 74-76% kén-savas káli tartalommal,

Kovavas kálit

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül**Rézgálicot** (98-99%)

elismeret kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitra.